

Mål, strategier og årsrapport

Statusrapport over den økonomiske situasjonen.

Økonomisk utvikling de tre siste år viser at Kainun instiutti - Kvensk institutt har mottatt en økning på 2,3% i hvert budsjettår. Det tilsvarer ca pris- og lønnsvekst. Vi har til en viss grad klart å omstrukturere våre medarbeidere slik at vi klarer å oppfylle våre formål. Det er søkt økning i midler til flere stillinger. Vi er i altfor stor grad avhengig av eksterne prosjektmidler til å utføre våre nasjonale oppgaver. Vi er ferdig med kvensk grammatikk, den er utgitt. Vi startet arbeidet med digital ordbok i 2010, uavhengig av midler. Men dette er type arbeid som ikke får den framgangen og kontinuiteten den trenger for å utvikling. Vi har god likviditet, men vi har ingen egen inntekt av betydning.

658

Formålet med søknaden.

Formålet med søknaden er å oppnå de mål vi er gitt i ansvar å utføre.

- 1) Utvikle kvensk språk
- 2) Fremme læring og bruk av kvensk i samfunnet
- 3) Formidle kvensk språk og kultur
- 4) Fremme kvensk kultur som grunnlag for folk til kontakt, reiseliv og næringsutvikling.

i 2014 har vi omstrukturert personalet for å i større grad kunne fullføre og kvalitetssikre arbeidet vårt med kvensk språkarbeid. Vi har med eksterne prosjektmidler ansatt tre personer i 50% stilling for å jobbe med analyse- og retteprogram til den elektroniske ordboka, sammen med Giellatekno ved UiT. Omstruktureringa i vår personalgruppe har gjort at arbeidet med ordannelser og ordforråd også er i gang. Språkteknologiarbeidet er uhyre viktig for å kunne overvåke, utvikle og bevare språket. Utgivelsen av kvensk grammatikk er et viktig bidrag både i arbeid med språkteknologien og for dem som bruker kvensk og som jobber med språket. Vi søker om mer midler for å jobbe med språkteknologi, ordannelser og ordforråd, jobbe mot barnehager og språkreiraktivitet, samt utvide vårt kulturelle arbeid.

659

Årsrapport for 2014.

Kainun institutti - Kvensk institutt ble stiftet 13. desember 2005. Dette er vår niende årsrapport. Vi er en stiftelse, stifterne er Norske kveners Forbund, Porsanger kommune, de lokale kvenforeningene Ruijan kväänit Lemmijokilaiset og Ruijan kväänit Pyssyjokilaiset, representanter fra disse utgjør Rådet ved Kainun institutti. Det avholdes rådsmøte innen juni hvert år og det er rådet som velger styret. Styrets sammensetning i 2014:

Leder: Irene Persen, representant fra Porsanger Kommune
Nestleder: Trond Trosterud, representant fra Uit Norges arktiske universitet, Tromsø
Medlem: Silje Solheim Karlsen, representant fra UiT Norges arktiske universitet, Alta
Medlem: Egil Borch, representant fra Norske Kveners Forbund
Medlem: Else Olsen, representant fra Ruijan kväänit Pyssyjokilaiset
personlige varamedlemmer: Aina Hanssen, Eira Søderholm, Carola Kløemann, Hilja Huru og Jan Erling Persen.

Det er avholdt 5 styremøter i 2014: 31.01/25.04/12.09/21.11 og 11-12.12, alle møter er avholdt i Børselv. Styret har også i 2014 hatt ansettelsesprosess, hvor man har ansatt en 100% stilling som språkutvikler og en vikarstilling som språk og kulturmedarbeider, 100% fram til 31.12.15, vikarstillingen er fordi vi har en permisjon blant våre medarbeidere.

KVENSK SPRÅKTING:
Representantene består av språkbrukere fra de ulike språkmiljøene i Finnmark og en fra Nord-Troms. Det er valgt ny representant fra Nord-Troms, som tiltrer 2015.
Arbeidsoppgaver til kvensk språktning vil være å utvikle skolgrammatikkheftet,

402

fortsette arbeidet med ordannelser og ordforråd (innsamling av gamle ord, lage nye ord). Det er avholdt 3 møter i kvensk språkting, 2 av disse er over 2 dager. 06-07.05 i Børselv sammen med representanter fra Meänkieli språkarbeid, 25-26.08 i Tromsø sammen med språkteknologigruppa og Giellatekno, 28.11 i Tromsø.

Høsten 2014 døde språktingets leder, Dagny Olsen. Nestleder Trygg Jakola fungerer som leder fram til konstituering i 2015.

Representantene for kvensk språkting har vært:

Leder: Dagny Olsen, Alta (fram til september 2014)

Nestleder: Trygg Jakola, Vestre Jakobselv

Medlem: Henry Osima, Bugøyenes/Oslo

Medlem: Kyrre Isaksen, Lakselv

Medlem: Leena Pedersen, Vestre Jakobselv

Medlem: Oddvar Ørnebakk, Skibotn.

ANSATTE:

Daglig leder: Hilde Skanke, 100% stilling

Undervisningsleder: Terje Aronsen, 100% stilling. Gått av med pensjon f.o.m 01.07.14

Prosjektleder: Kaisa Maliniemi, 100% stilling. skifte av arbeidssted f.o.m 01.10.14.

Språk og kulturmedarbeider: Karin Larsen, 100% stilling

Språk og Kulturmedarbeider: Pirjo Pavaalniemi, 100% stilling

Opplysningsmedarbeider: Mervi Haavisto, 100% stilling

Administrasjonsmedarbeider: Wigdis Farstad, 45% stilling

SPRÅKUTVIKLING:

Vi fortsetter å arbeide med Giellatekno og institutt for språkvitenskap i vårt arbeid med digitalordbok. Arbeidet ble intensivert i 2013 og målsettingen er å skape en så god digital ordbok at brukerne også kan finne fram ordenesbøyningsformer. Utviklingen av språkteknologi for kvensk, vil resultere i en utvidet bruk av språket, og være et viktig bidrag i revitaliseringen. Den vil kunne overvåke kvensk språkbruk og samle nyord til det kvensk ordforrådet. Et langsiktig mål er å etablere et større korpus for kvensk for å kunne dokumentere og utvikle ordforråd på ulike områder. Sammen med Kvensk språkting som arbeider med ordannelser og ordforråd skaper man nå et redskap som vil kunne hjelpe både språkbrukere, studenter, de som ønsker å lære seg språket og de som jobber med oversettelser. I desember 2014 nådde vi en historisk milepæl for kvensk språk, utgivelsen av "kainun kielen grammatikki". Den er et resultat av Kvensk språkråd og kvensk språkting sitt arbeid påbegynt i 2008. Det er Eira Søderholm som er forfatter.

SPRÅKARBEID:

Kvensk språkopplæring, lydfilprosjekt. Sammen med Halti kvenkultursenter og Storfjord språksenter. Tilsammen tre arbeidsamlinger, en i 2013 og to i 2014, 12-14.02 i Tromsø og 11-12.03 i Nordreisa. Manus og tekst er ferdigstilt, nå gjenstår innspilling hos Nordkapp nærradio. Lydfilen vil bli lagt ut på våre hjemmeside, tilgjengelig for alle.

Kvensk språkveir, samarbeid med Norske Kveners Forbund og Porsanger kommune. Rettet mot barnehager. Prosjektet skal gi deltakerne kurs og læremateriale. Ettårig.

Kvensk språkteknologi, Ordannelser og ordforråd. Prosjekt av Kvensk språkting. Det er ansatt en i 50% prosjektstilling til å jobbe sammen med språkteknologigruppa og den digitale ordboka, samt å hjelpe til med språkkafeene hos lokallagene i NKF. Stillingen utgår i juni 2015, må videreføres.

Styret ved Kainun institutti - Kvensk institutt har ved årslutt 2014 ansatt en ny medarbeider i en 100% kvensk språkstilling, denne stillingen er den tidligere undervisningslederstillingen.

Språkstillingen skal bearbeide kursmateriale vårt, være kordinatoren for språkteknologiprojektene våre, oversette og drive utadvendt arbeid. Vi har også ansatt en i en 100% vikarstilling, som varer ut 2015. Det er en språk og kulturmedarbeiderstilling, også denne stillingen vil bli benyttet til språkteknologiarbeidet.

UTADRETTETARBEID: Vi har et godt samarbeid med andre institusjoner og organisasjoner i arbeidet med å revitalisere kvensk språk og kultur. Vadsø museum

Ruija kvenmuseum, Halti kvenkultursenter IKS, Storfjord språksenter, Norske Kveners Forbund, Språkrådet, Porsanger Kommune, Porsanger kulturskole, Fylkeskommunene i Troms og Finnmark, Norges arktiske universitet UiT, Porsanger museum og historielag, Den norske kirke og Nasjonalbiblioteket, er samarbeidspartnere som er veldig viktig for vårt arbeid med språk- og kulturutviklingen.

Vi prøver å være så deltakende vi kan, i 2014 har vi blant annet på instituttet hatt besøk av Stortingets familie- og kulturkomitee. Knyttet kontakt med Romani kulturfond, som var i Børselv over to dager for utveksling av ideer og lære av hverandre. Porsanger menighetskontor og Biskopen i Hålogaland har vært her. Vi har også hatt to besøk av skoleklasser og barnehager, hvor vi tilbyr omvisning, lek, sang eller foredrag.

Vi har sammen med Porsanger museum og historielag arrangert en museumskafe, hvor hensikten er å identifisere lokale steder og personer på bilder fra alle årstall. Porsanger kommune arrangerte kulturkveld i april, her var det utdeling av priser som årets porsangerværing og kulturprisen. Vi hadde i dette arrangementet vår lokale Uuet laulut - Odda lavlagat - Nye sanger konsert. Det ble fremført fem sangnummer, hvorav to på samisk og tre på kvensk. I mai, i forbindelse med et arbeidsmøte mellom kvensk språktaling og språkarbeidere fra Meänkieli, arrangerte vi sammen med Lakselv Kino, en filmpremiere av Anstein Mikkelsens film "Under en annen himmel", det var 150 personer som kom. Vi var også en del av Porsanger Kommunes planleggingskomite til Kulturminneuka, som ble arrangert i Porsanger 19-26 september. Vårt bidrag til kulturminneuka var to utstillinger. "Murman - Håpets kyst", en vandreutstilling som forteller om kolonisering av kolakysten 1860-1940 og fotoutstillingen "Spor av levd liv" av fotograf Alf Hansen. Fotoutstillingen viser Kalottens mangfoldighet gjennom kvenenes, nordmennenes, sjø- og skoltensamenes liv. Utstillingene ble sett av 300 personer. Vi stod også sammen med Porsanger Folkebibliotek for presentasjon av Solgunns Hesjevold sin bok "Solgunni Muistelee" under Kulturminneuka. I to år har vi deltatt på et prosjekt som heter "Memory boxes", gjennom Grundtvig læringspartnerskap. Det har vært et samarbeidsprosjekt mellom flere europeiske kunnskapsinstitusjoner og organisasjoner i Tyskland, Polen, Bulgaria, Litauen, Finland og Italia. Tanken bak prosjektet er å samle en felles europeisk "minneeske" der man har forskjellige minner knyttet til sanser fra forskjellige individer og kulturer. Den ferdigstilte "Minneesken" vil inneholde lydopptak, videoklipp, korte fortellinger, workshop, undervisningsmateriale, fotografier og nettutstillinger. Vi har intervjuet flere Børselvværing i vår del av prosjektet, og for å synliggjøre deltakelsen inviterte vi til en kveld hvor disse intervjuene ble vist, og deltakerene hedret for sin innsats. En meget vellykket kveld, hvor 50 personer deltok.

Rundbordskonferansen på Voksenåsen 7-8 april, var en flott og lærerik måte å møte minoriteter både i Norge og Sverige på.

Vi har deltatt og bidratt på forskjellige seminarer i 2014:

-Kontaktforumsmøte i Oslo 27.05 hvor vi holdt et foredrag om språkteknologi.

- Seminar om immateriellkulturarv i Vadsø 11-12.06, hvor vi holdt to foredrag:

"Kvensk/norskfinsk immateriell kulturarv og arbeidet med konvensjonen i et minoritets perspektiv" og "Hva er gjort og hva må til i arbeidet med immatereillkulturarv?"

- Deltatt på møte mellom Fylkesbibliotekene i Troms og Finnmark, Halti kvenkultursenter, NKF om en kvensk bibliotekstjeneste.

- Medlem av en bedømmelseskomite i en kvensk/finsk novellekonkurranse arrangert av Ruijan kaiku.

- Foredrag om kvensk språkteknologi på UiT Norges arktiske universitets seminar i Tromsø "Revitalisering av kvensk" 09-10.14, også deltaker i paneldebatten

Sammen med NKF har vi sendt ut invitasjoner til alle deres lokale kvenforeninger til språkkafe kvelder. Målet med disse kveldene er å få tilgang på ordkunnskapen i de forskjellige språkmiljøene. Foreløpig har vi deltatt på ett slikt arrangement i Kvenangsbotn. Vi håper og tror at vi skal kunne besøke og delta hos alle lokallagene

i Troms og Finnmark.

Vi merker økning i våre besøkstall, noe økning skyldes turistbusser fra Finland. Vi tilrettelegger opplegg for de som kommer, noen vil kun ha foredrag, andre kun omvisning eller begge deler.